



**Republika e Kosovës • Republika Kosovo • Republic of Kosovo  
Institucioni i Avokatit të Popullit • Institucija Ombudsmana • Ombudsperson Institution**

---

Prishtinë, më 25 nëntor 2015

## **RAPORT**

**Ankesa nr. 290/2015**

**Hivzija Bukviq**

**kundër**

**Ministrisë së Punëve të Brendshme  
Departamenti për Shtetësi, Azil dhe Migrim (DSHAM)  
Komisioni i ankesave për shtetësi (KASH)**

Për: Z. Skender Hyseni  
Ministria e Punëve të Brendshme

Z. Slaviša Mladenović  
Komisar për gjuhë

Avokati i Popullit i Kosovës, në pajtim me Kushtetutën e Republikës së Kosovës, nenin 135, paragrafin 3, si dhe Ligjin për Avokatin e Popullit nr. 05/L-019, nenin 16, paragrafin 1 dhe nenin 18, paragrafin 1.2, më 25 nëntor 2015 publikon raportin në vijim:

## I. PËRMBLEDHJA E FAKTEVE NË RAST

Faktet, provat dhe informacionet të cilat i disponon IAP mund të paraqiten si më poshtë:

1. Më, 17.6.2014, z. Hivzija Bukviq (në tekstin e mëtejme: *ankuesi*) përmes komunës së Istogut parashtrori kërkesë për shtetësinë e Republikës së Kosovës (RK), e regjistruar me nr. 1724/14.
2. Më 24.9.2014. DSHAM, pas shqyrtimit të kërkesës dhe provave të bashkëngjitura në procedurën e shkallës së parë, mori vendimin nr. 1724/14, me të cilin refuzohet e drejta e ankuesit për regjistrimin e shtetësisë RK në regjistrin e shtetasve.
3. Më 5.12.2014, ankuesi mori vendimin nr. 1724-1714, nga DSHAM, i cili është nxjerrë në gjuhën serbe dhe e nënshkroi konfirmimin për pranimin e vendimit në fjalë, i cili konfirmim ankuesit i është dhënë për nënshkrim vetëm në gjuhën shqipe. Në vendimin në fjalë mbiemri i ankuesit është shkruar gabimisht si Burkić në vend të Bukviq, siç është i shkruar në kërkesën e ankuesit dhe dokumentacionin e bashkëngjitur.
4. Më 23.12.2014, ankuesi përmes avokatit të tij, me kohë e parashtrori një ankesë në MPB-DSHAM-KASH, kundër vendimit të shkallës së parë nr. 1724/14, të cilës ia bashkëngjiti dëshmitë shtesë, të cilat janë evidentuar siç duhet në tekstin e ankesës dhe i njëjti gjithashtu tërhoqi vëmendjen dhe kërkoi që gabimi në mbiemrin e tij të korrigjohet.
5. Më 10.2.2015, KASH në procedurën e shkallës së dytë, e shqyrtoi ankesën e ankuesit kundër vendimit të shkallës së parë dhe mori vendimin nr.15/2015, me të cilin refuzohet ankesa e ankuesit dhe konfirmohet vendimi i shkallës së parë nr. 1724/14, i datës 24.9.2014. Edhe në këtë vendim është përsëritur i njëjti gabim në mbiemrin e ankuesit.
6. Më 4.6.2015, ankuesi shkoi në MPB-DSHAM, me qëllim që të informohet a ka mbajtur KASH ndonjë seancë dhe a ka nxjerrë ndonjë vendim lidhur me ankesën e tij të paraqitur kundër vendimit të shkallës së parë, të datës 23.12.2014. Me atë rast, ai mezi ia doli të merret vesh në gjuhën serbe me zyrtarin dhe më pas ai e mori vendimin e KASH nr. 15/2015, në gjuhën shqipe dhe ankuesit ia japin të nënshkruajë konfirmimin për pranimin e vendimit në fjalë, nr. 1322, të datës 4.6.2015, i cili gjithashtu ishte në gjuhën shqipe, të cilën ankuesi e kupton shumë pak. Ankuesi shprehu e pakënaqësinë e tij para zyrtarit të DSHAM dhe kërkoi që vendimi në fjalë të përkthehet dhe t'i jepet në gjuhën serbe, për çka zyrtari iu përgjigj duke i thënë që për përkthimin e vendimit në fjalë ai duhet të bëjë një kërkesë të veçantë.

## II. VEPRIMET E INSTITUCIONIT TË AVOKATIT TË POPULLIT

7. Më 4.6.2015, z. Hivzija Bukviq paraqiti një ankesë në Institucionin e Avokatit të Popullit (IAP), me akuzat për shkelje të të drejtave të njeriut që kanë të bëjnë me përdorimin e gjuhëve zyrtare në procedurë para organit kompetent, të drejtës për shtetësi, si dhe mosrespektimin e rregullores së punës të KASH, me rastin e ushtrimit të autorizimeve ligjore, gjatë vendosjes sipas kërkesës së ankuesit për pranimin e shtetësisë së Republikës së Kosovës. Ankuesi, gjithashtu, thekson se në

vendimet e organit në fjalë në shkallën e parë dhe të dytë, emri i tij është shkruar gabimisht, në vend **Bukvić** është shkruar **Burkić**.

8. Më 8.6.2015, z. Bukvić parashtrio ankesën në IAP kundër MPB-së lidhur me refuzimin e kërkesës për shtetësi dhe përdorim të gjuhëve zyrtare, e cila u regjistrua me numrin A.nr.290/2015.
9. Më 9.6.2015, në procesin e hetimeve, këshilltarja ligjore e IAP në një takim me drejtorin e DSHAM, e prezantoi rastin e ankuesit dhe kërkoi qasje në lëndën e ankuesit, me ç' rast u morën vesh për një takim të dytë për më 12.6.2015, me qëllim që të diskutohet për vendimin e shkallës së parë të DSHAM-së. Të njëjtën ditë, këshilltarja ligjore e IAP-së vizitoi edhe kryetarin e Komisionit të ankesave për shtetësi në lëndën e ankuesit, por ai nuk ishte në dispozicion për bisedë.
10. Më 12.6.2015, në takimin e dytë me drejtorin e DSHAM-së dhe shefin e Divizionit për Shtetësi/palë përgjegjëse, këshilltarja ligjore e IAP-së e shikoi dosjen e rastit, në bazë të kërkesës nr.1724/14 të datës 17.6.2014 dhe më pas nga pala përgjegjëse kërkoi shpjegime lidhur me: mos respektimin e Ligjit për Përdorimin e Gjuhëve, në kuptim të nenit 1, 2 dhe 4, mënyrën se si është bërë vlerësimi i dokumenteve të dorëzuara të ankuesit për shtetësi, informimin e ankuesit për datën e shqyrtimit të ankesës në kuptim të nenit 10 të UA për themelimin dhe përcaktimin e rregullores së punës të Komisionit të ankesave për shtetësi dhe njoftimin e palës për vendimin e KASH-it.

Pala përgjegjëse deklaroi se konsideron që dokumentacioni i paraqitur në rastin e ankuesit nuk e dëshmoi plotësimin e kushteve sipas kuptimit të nenit 32 të Ligjit për shtetësi nr.04/L-215, si dhe nenit 3 dhe 4 të UA nr.05/2014 për kriteret që përfshijnë dëshmi për shtetësinë e ish RSFJ dhe banimit të përhershëm në territorin e Kosovës deri më 1 janar 1998, kurse çështja e përdorimit të gjuhës së palës në procedurë në vendimin e shkallës së dytë, KASH është dashur ta marrë parasysh përdorimin e gjuhëve si dhe respektimin e procedurave të parapara me UA. nr. 06/2014. Sa i përket informimit të palës për vendimin e KASH-it, është konstatuar që ankuesi nuk është njoftuar brenda afatit të paraparë ligjor, edhe pse ankuesi në kërkesën e tij ka shënuar numrat e telefonave të tij kontaktues, ndërsa në dosje gjendej edhe ankesa me adresën e avokatit të autorizuar. Këshilltarja ligjore e IAP-së gjatë takimit i rekomandoi palës përgjegjëse, që në afat sa më të shkurtër të bëhet përkthimi i vendimit të KASH, nr. 15/2015, në gjuhën serbe, të cilën e flet ankuesi, si dhe të bëhet përkthimi i shkresës për konfirmim të pranimit të vendimit, të cilat i janë dhënë ankuesit për t'i nënshkruar, kurse në vendimet nr.1724/2014 dhe nr.15/2015 të korrigjohet gabimi në mbiemrin e ankuesit dhe të njëjtat vendime t'i dërgohen ankuesit.

11. Më 26.6.2015, ankuesi e njoftoi këshilltaren ligjore të IAP-së, se më 24.6.2015 e mori një thirrje me telefon nga DSHAM, me të cilën e ftuan që të vijë ta marrë vendimin në fjalë të KASH-it, të përkthyer nga gjuha shqipe në gjuhën serbe dhe se në të dy vendimet e DSHAM është bërë korrigjimi i gabimit në mbiemrin e ankuesit. Më 26. 6.2015, ankuesi i mori të njëjtat dhe nënshkroi një konfirmim të ri për pranim nr.2971, të datës 26.6.2015, i cili kësaj radhe i është dhënë i shtypur në të dy gjuhët zyrtare dhe nga kjo ditë i rrjedh afati për përdorimin e mjeteve ligjore në dispozicion.
12. Më 27.7.2015, ankuesi e informoi këshilltaren ligjore të IAP-së, se më 23.7.2015 e parashtrio një ankesë kundër vendimit të KASH nr. 15/2014, në Gjykatën Themelore në Prishtinë, departamenti për çështje administrative.

13. Më 10.8.2015, këshilltarja ligjore e IAP-së, pas disa përpjekjesh, caktoi dhe mbajti një takim me kryetarin e KASH-it, lidhur me rastin e ankuesit. Në takim u shqyrtua procedura në procesin e marrjes së vendimit nr. 15/2015, në kuptim të nenit 10 dhe 14 UA nr. 06/2014, si dhe vlerësimi i dokumenteve të bashkangjitura ankesës së ankuesit. Këshilltarja ligjore e IAP-së kërkoi qasje në procesverbalin e mbledhjes së KASH-it, me qëllim që nga ai të mund të informohet për rrjedhat e seancës dhe shqyrtimin e dëshmimeve në rastin konkret, por i njëjti nuk iu dha, kështu që mbeti e paqartë a është mbajtur apo jo ndonjëherë procesverbal, gjë që është obligim sipas nenit 14, paragrafit 1 të Udhëzimit Administrativ Nr.06/2014. Kryetari i KASH-it deklaroi se sa i përket procedurës Komisioni nuk i ka kushtuar vëmendje, nëse në rastin e ankuesit, DSHAM, që kryen punët e sekretarisë për KASH, i ka përmbushë detyrimet e veta, në kuptim të nenit 10 të udhëzimit në fjalë, as që ua ka përkujtuar Komisioni, me rastin e caktimit të takimit, detyrimin e paraparë me Rregulloren e punës. Pasi këshilltarja ligjore kërkoi një opinion mbi vlerësimin e disa provave, të cilat i paraqiti ankuesi në IAP si: kopjen e dokumentit rezervë të letërnjoftimit të ish-Jugosllavisë nr. SK119805, një kopje të letërnjoftimit CP10774513, vërtetimin e Komunës së Istogut nr.05/2014, të datës 11.06.2014, me të cilin konfirmohet qëndrimi i ankuesit në Kosovë nga viti 1965 deri në vitin 1999, i cili është lëshuar për qëllim të rregullimit shtetësisë së ankuesit dhe një kopjeje të pasaportës së RSFJ-së nr. 095.456, e vlefshme prej 22.8.1994 deri 22.8 1999. Kryetari i KASH shpjegoi se në dosjen e ankuesit nuk kanë qenë të gjitha provat e shënuara në ankesën e ankuesit, ndër të tjera, edhe kopja e pasaportës së Jugosllavisë, sepse po t'i kishte parë ai këto dëshmi, me siguri do të kishte vendosur në favor të ankuesit. Këshilltarja ligjore e IAP-së, pas parashtrimit të kryetarit të KASH-it, konstatoi që KASH-i nuk i ka shqyrtuar dhe vlerësuar me kujdes të gjitha provat, sepse i njëjti dokument është i evidentuar në arsyetimin e vendimit të KASH-it, që do të thotë se ai dokument i është paraqitur KASH-it si provë, që në mënyrë të pakontestueshme e vërteton rezidencën e ankuesit në pajtim me nenin 32. të Ligjit për shtetësi të Kosovës dhe nenet 3 dhe 4 të UA nr.05/2014, si dhe vërtetimi i cituar i lëshuar nga komuna e Istogut.

### III. INSTRUMENTET RELEVANTE

14. Kushtetuta e Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme Kushtetuta e RK), në nenin 5 paragrafin 1 definoi: *“Gjuhë zyrtare në Republikën e Kosovës janë Gjuha Shqipe dhe Gjuha Serbe.”*
15. Kushtetuta e RK, në nenin 14 definoi: *“Fitimi dhe humbja e së drejtës së shtetësisë së Republikës së Kosovës rregullohet me ligj.”*
16. Kushtetuta e RK, në nenin 24, paragrafët 1 dhe 2 definojnë:
- “1. Të gjithë janë të barabartë para ligjit. Çdokush gëzon të drejtën e mbrojtjes së barabartë ligjore, pa diskriminim.*
- 2. Askush nuk mund të diskriminohet në bazë të racës, ngjyrës, gjinisë, gjuhës, fesë, mendimeve politike ose të tjera, prejardhjes kombëtare a shoqërore, lidhjes me ndonjë komunitet, pronës, gjendjes ekonomike, sociale, orientimit seksual, lindjes, aftësisë së kufizuar ose ndonjë statusi tjetër personal.”*

17. Kushtetuta e RK, në nenin 31 definojnë: “Çdokujt i garantohet mbrojtje e barabartë e të drejtave në procedurë para gjykatave, organeve të tjera shtetërore dhe bartësve të kompetencave publike.”
18. Ligji për Mbrojtjen nga Diskriminimi Nr. 05/L -021, në nenin 1, paragrafi 1 theksohet: “[...] Përcaktimi i një kornize të përgjithshme për parandalimin dhe luftimin e diskriminimit në bazë të kombësisë apo lidhjes me ndonjë komunitet, origjinës sociale apo kombëtare, racës, etnisë, ngjyrës, lindjes, origjinës, seksit, gjinisë, identitetit gjinor, orientimit seksual, gjuhës, [...] ose ndonjë baze tjetër, me qëllim të zbatimit të parimit të trajtimit të barabartë.”
19. Ligji për përdorimin e gjuhëve nr. 02/L-37 (në tekstin e mëtejshëm Ligji për përdorimin e gjuhëve) thotë: “Status të barabartë të gjuhës shqipe dhe serbe si gjuhë zyrtare në Kosovë, të drejta të barabarta sa i përket përdorimit të tyre në të gjitha institucionet e Kosovës.”
20. Ligji për përdorimin e gjuhëve në nenin 2 thotë:  
“2.1. Gjuha shqipe dhe gjuha serbe dhe alfabetet e tyre janë gjuhë zyrtare në Kosovë dhe kanë status të barabartë në institucionet e Kosovës”  
2.2. Të gjithë personat kanë të drejta të barabarta në lidhje me përdorimin e gjuhëve zyrtare në institucionet e Kosovës.”
21. Ligji për përdorimin e gjuhëve në nenin 4 thotë:  
“4.1. Në institucionet qendrore të Kosovës zbatohet barazia e gjuhëve zyrtare.”  
4.2. Çdo person ka të drejtë të komunikojë dhe të pranojë shërbimet në dispozicion dhe dokumentet publike nga institucionet qendrore të Kosovës në cilëndo gjuhë zyrtare. Të gjitha institucionet qendrore kanë për detyrë të sigurojnë që çdo person mund të komunikojë dhe mund të pranojë shërbimet në dispozicion dhe dokumentet publike nga organet dhe institucionet e tyre në cilëndo gjuhë zyrtare.”
22. Ligji për Shtetësinë e Kosovës Nr. 04/L-215, në nenin 32, paragrafët 1, 3 dhe 4 thuhet:  
“1. Të gjithë personat të cilët më 1 janar 1998 kanë qenë shtetas të Republikës Federative të Jugosllavisë dhe që me këtë datë e kanë pasur banimin e përhershëm në Republikën e Kosovës konsiderohen shtetas të Republikës së Kosovës dhe regjistrohen si të tillë në regjistrin e shtetasve pa marrë parasysh vendbanimin ose shtetësinë që posedojnë aktualisht.  
3. Regjistrimi i personave të përcaktuar në paragrafin 1. dhe 2. të këtij neni në regjistrin e shtetasve bëhet me kërkesë të personit që plotëson kushtet e parapara në këtë nen.  
4. Organi kompetent përcakton me akt nënligjor kriteret në bazë të të cilave vërtetohet posedimi i shtetësisë së Republikës Federative të Jugosllavisë dhe banimi i përhershëm në Republikën e Kosovës më datën 1 janar 1998.”
23. Ligji për Procedurën Administrative Nr. 02/L-28 (në tekstin e mëtejshëm: LPA) neni 3, paragrafi 1 thotë: “Parimi i ligjshmërisë 3.1. Organet e administratës publike ushtrojnë veprimtarinë administrative në përputhje me legjislacionin në fuqi në Kosovë, brenda kufijve të kompetencave që u janë dhënë atyre dhe konform qëllimit për të cilat janë dhënë këto kompetenca.”
24. LPA, neni 5, paragrafi 2, thotë: “5.2. Organet e administratës publike nuk bëjnë dallimet lidhur me personat fizikë dhe juridikë si: gjini, racë, ngjyrë, gjuhë, opinion

*politik ose opinion tjetër, origjinë kombëtare ose sociale, pasuri, lindje ose ndonjë status tjetër, gjatë veprimtarisë administrative.”*

25. LPA, neni 55, paragrafi 1, thotë: *“Organi kompetent kërkon dhe njihet me të gjitha faktet të cilat janë të nevojshme për marrjen e vendimit përfundimtar, duke përdorur për këtë qëllim të gjitha metodat e të provuarit të lejuara me Ligj.”*
26. LPA, neni 56, paragrafi, 2 thotë: *“Në mënyrë që të mbështesin pretendimet e tyre, palët e interesuara mund t’iu bashkëngjisin kërkesave për fillimin e procedimit administrativ dokumente ose fakte të ndryshme. Palët e interesuara munden gjithashtu t’i kërkojnë organit kompetent të administratës publike që të marrë masat e nevojshme për të siguruar përdorimin e provave të zotëruara prej tij gjatë zhvillimit të procedimit administrativ.”*
27. LPA, nenin 112 thotë: *“Aktet administrative duhet të njoftohen brenda tetë ditëve nga dita kur është nxjerrë, akti me përjashtim të rasteve kur me ligj është paraparë afat tjetër.”*
28. Udhëzim administrativ (MPB) nr. 05/2014 për kriteret që përbëjnë dëshmi për shtetësinë e ish RSFJ-së dhe banimin e përhershëm në territorin e Kosovës me 1.1. 1998 (në tekstin e mëtejme UA. nr.05/2014), në nenin 3 paragrafët 1, 3 dhe 4 thuhet:
- 1. Të gjithë persona që me 1 janar 1998 kanë qenë shtetas të ish Republikës Federative të Jugosllavisë dhe që me këtë datë kanë pasur banimin e përhershëm në Kosovë dhe që dokumentojnë statusin e tyre, konsiderohen shtetas të Republikës së Kosovës dhe regjistrohen si të tillë në regjistrin e shtetasve.”*
- 3. Për të dëshmuar shtetësinë e ish RFJ-së, personi duhet të paraqes një nga dokumentet zyrtare të përcaktuara me poshtë dhe të lëshuara para 1 janarit 1998 ose ndonjë dëshmi tjetër:*
- 3.1. Certifikata e shtetësisë së ish RFJ;*
- 3.2. Certifikata e lindjes, certifikata e martesës;*
- 3.3. Pasaporta e RFJ-së letërnjoftimi i RFJ-së;*
- 3.4. Çdo dokument tjetër që vërteton shtetësinë e RFJ-së.”*
- 4. Në mungesë të dokumenteve zyrtare nga paragrafi 3 i këtij neni mund të merret parasysht edhe ndonjë dëshmi tjetër përfshirë edhe dëshmitë që vërtetojnë se ky person i ka plotësuar të gjitha kushtet në shtetësinë e RFJ-së. DSH në kuadër të MPB-së i vlerëson këto dëshmi dhe merr vendimin përkatës.”*
29. UA.05/2014, neni, 4 paragrafi 1, pika 1.2, thotë:
- “Personi e dëshmon se ka qenë banor i përhershëm i Kosovës me 1 janar 1998, sipas nenit 32 të Ligjit Nr.04/L-215 për Shtetësinë e Kosovës, pavarësisht vendbanimit dhe shtetësisë së tanishme të tyre, nëse plotëson ndonjërin nga këto kriteret:*
- 1.2. Ka banuar në Kosovë për një periudhë të pandërprerë prej së paku 5 vjetësh para 1 janarit 1998;”*
30. Udhëzimi administrativ (MPB) nr. 06/2014 për themelimin dhe përcaktimin e rregullave të punës së KASH-it. (në tekstin e mëtejme UA.nr. 06/2014), në nenin 4 thotë: *“DSHAM/DSH do të shërbej si sekretari e Komisionit të Ankesave për Shtetësi.”*

31. UA.nr. 06/2014 për themelimin dhe përcaktimin e rregullave të punës së KASH, neni 10, paragrafët 1, 2 dhe 3 thotë:
- “1. Sekretaria do ta njoftojë palën ankuese jo më vonë se tetë (8) ditë para datës së seancës së Komisionit të Ankesave për Shtetësi, se do ta shqyrtoj ankesën.*
- 2. Ky njoftim do t’i ofroj palës ankuese mundësinë të kërkoj që brenda afatit prej tri (3) ditësh, në qoftë se pala ankuese dëshiron të ketë një dëgjim para Komisionit të Ankesave për Shtetësi. Qëllimi i dëgjimit është që palës ankuese t’i jepet mundësia për të sqaruar ankesën.*
- 3. Në qoftë se pala ankuese nuk paraqet kërkesë për dëgjim brenda afatit kohor, Komisioni i Ankesave për Shtetësi mund ta shqyrtoj ankesën në seance duke u bazuar në shkresat e dorëzuara.”*
32. UA.nr. 06/2014, neni 11, paragrafët 1, 2 dhe 3 thotë:
- “1. Pala ankuese dhe DSH kanë të drejtë të jenë prezent në seancën e shqyrtimit të ankesës.*
- 2. Pala ankuese mund të përfaqësohet nga përfaqësuesi i autorizuar ligjor me shkrim.*
- 3. Palët do të lajmërohen me shkrim për kohën datën dhe vendi ku do të mbahet seanca, më së paku tre (3) ditë para se të mbahet seanca.”*
33. UA.nr. 06/2014, neni 14, paragrafët 1 dhe 2, thotë: *“1. Për çdo seancë të Komisionit të Ankesave për Shtetësi mbahet procesverbal me shkrim i cili nënshkruhet nga kryesuesi të gjithë anëtarët e pranishëm dhe procesmbajtësi.”*
34. Deklarata Universale e të Drejtave të Njeriut (10 dhjetor 1948), neni 15 thotë:
- “1. Secili ka të drejtën e një shtetësie.*
- 2. Askush nuk duhet të privohet arbitrarisht nga shtetësia e tij, e as nga e drejta për të ndërruar shtetësinë.”*
35. Konventa për Mbrojtjen e të Drejtave të Njeriut dhe Lirive Themelore të Njeriut (4 nëntor 1950), në neni 6, paragrafi 1 (në tekstin në vijim Konventa), në pjesën përkatëse thotë: *“Çdo person ka të drejtë që çështja e tij të dëgjohet drejtësisht, publikisht dhe brenda një afati të arsyeshëm nga një gjykatë [...], e cila do të vendosë si për mosmarrëveshjet në lidhje me të drejtat dhe detyrimet [...].”*

#### IV ANALIZA

36. Që në fillim, Avokati i Popullit vëren se dispozita koncize e nenit 15 të Deklaratës Universale të të Drejtave të Njeriut e vitit 1948, çdo individ, pa marrë parasysh ku ndodhet, i jep të drejtën për një lidhje ligjore me shtetin në bazë të shtetësisë, si një nga të drejtat themelore të njeriut.
37. Meqë statusi i shtetësisë është një kusht i rëndësishëm për fitimin e shumë të drejtave (politike, civile, ekonomike, sociale, kulturore dhe të tjera), është e domosdoshme zgjidhja urgjente e kësaj çështjeje dhe autoritetet kompetente shtetërore janë të detyruara t’i respektojnë aktet ligjore dhe t’i heqin pengesat administrative, të cilat mund të çojnë deri te ndonjë formë e diskriminimit të cilitdo qytetar në procesin e fitimit të shtetësisë, me qëllim që të lehtësohet realizimi i

çështjeve të statusit, sepse shtetësia mund të përshkruhet si “e drejtë për t’u gëzuar të drejtat”.

38. I njëjti parim është përfshirë në Kushtetutën e Republikës së Kosovës, në nenin 24, paragrafi 1 dhe 2 dhe nenin 31, i cili çdo personi i garanton mbrojtje të barabartë ligjore pa diskriminim në çfarëdo baze, si dhe mbrojtje të barabartë të të drejtave para organeve shtetërore dhe bartësve të kompetencave publike, gjë që më konkretisht është e rregulluar me Ligjin për mbrojtjen nga diskriminimi nr. 05/L-021.
39. Në rastin konkret, Avokati i Popullit përkujton se çështja e statusit të barabartë të gjuhës shqipe dhe serbe si gjuhë zyrtare në Kosovë, si dhe përdorimi i tyre i barabartë në të gjitha institucionet e Kosovës, është rregulluar me Kushtetutë (neni 5) dhe me Ligjin për përdorimin e gjuhëve nr. 02/L-37 dhe kjo çështje si e tillë, pa përjashtim dhe plotësisht duhet të respektohet dhe zbatohet, sepse në bazë të fakteve të pakontestueshme në lëndën e ankuesit, të renditura në pikat 10 dhe 11 të këtij raporti, kjo nuk është respektuar.
40. Avokati i Popullit konstatoi se ka pasur shkelje të të drejtës së ankuesit në përdorimin e gjuhëve zyrtare në Republikën e Kosovës. Kjo e drejtë e ankuesit, është sjellë në përputhje me Ligjin për Përdorimin e Gjuhëve, vetëm pas rekomandimeve të këshilltares juridike të IAP.
41. Avokati i Popullit përkujton që parimi i trajtimit të ligjshëm, në kuptim të nenit 3, paragrafi 1 të LPA, u jep parashtruesve të kërkesave garanci të caktuara, përfshirë edhe që “*Organet e administratës publike ushtrojnë veprimtarinë administrative në përputhje me legjislacionin [...] brenda kufijve të kompetencave [...] dhe konform qëllimit.*”
42. Sa i përket vetë procedurës së organeve kompetente të MPB-së, në rastin konkret, duke u nisur nga faktet e pakontestueshme, të përcaktuara në pikën 12 të këtij raporti, Avokati i Popullit konstaton që në kuptim të nenit 10 të UA nr. 06/2014, nuk është respektuar rregullorja e punës dhe ankuesi nuk është informuar për datën shqyrtimit të ankesës së tij para KASH, me çka ankuesit nuk i është dhënë mundësia dhe i është mohuar e drejta të marrë pjesë, ose të jetë i përfaqësuar nga një avokat në procesin e shqyrtimit të të njëjtës dhe të ofrojë sqarime shtesë në lidhje me kërkesën e tij. Përkatesisht, atij i është mohuar mundësia t’i përcjellë procedurat, të marrë pjesë në të dhe t’i ndër marrë të gjitha veprimet e lejuara ligjërisht në procedurat administrative në kuptim të dispozitave përkatëse të LPA-së. Një veprim i tillë mund të karakterizohet si arbitraritet i autoritetit kompetent të MBP gjatë ushtrimit të juridiksionit të vet dhe si i tillë paraqet pengesë për qasje në të drejta.
43. Avokati i Popullit është i mendimit që DSHAM-KASH, në kuptim të nenit 55, paragrafi 1, të LPA, për shkak të rëndësisë të të drejtës për të cilën vendoset, është dashur të shfrytëzohet edhe metoda të tjera për të dëshmuar, të cilat për një autoritet kompetent, janë shumë lehtë të qasshme për të bërë verifikimin e provave, të bëjë inspektimin në evidencën ekzistuese të dokumenteve personale të qytetarëve nga periudha para 1 janarit 1998, të cilat i disponon ministria.  
*“55.1. Organi kompetent kërkon dhe njihet me të gjitha faktet të cilat janë të nevojshme për marrjen e vendimit përfundimtar, duke përdorur për këtë qëllim të gjitha metodat e të provuarit të lejuara me Ligj.”*
44. Sa i përket shqyrtimit dhe vlerësimit të provave të paraqitura në rastin konkret dhe në bazë të fakteve të verifikuara të paraqitura në pikën 12 të këtij raporti,



interpretimit të ligjit dhe vetë procedurës, Avokati i Popullit vëren se MBP-DSHAM-KASH nuk i kanë shqyrtuar me kujdesin e duhur të gjitha provat në shkresat e lëndës dhe për këtë arsye në procesin e vendimmarrjes janë bërë gabime materiale dhe formale.

45. Në kuptim të vlerësimit të provave të paraqitura në rastin konkret, duke u nisur nga gjendja faktike e paraqitur në pikën 12 të këtij raporti, Avokati i Popullit është i mendimit se ankuesi i plotëson kërkesat në pajtim me nenin 32 të Ligjit për Shtetësinë e Kosovës; nenin 3, paragrafin 1.3 dhe 4, dhe nenin 4, paragrafin 1.2. UA 05/2014. Për regjistrimin në regjistrin e shtetasit të Republikës së Kosovës.

## KONKLUDIMI

46. Si rrjedhojë e asaj që u tha më lart, Avokati i Popullit konstaton se gjatë procedurës administrative MBP-DSHAM-KASH, si organ kompetent në rastin konkret e ka shkelur të drejtën e ankuesit për shtetësi, të drejtën e ankuesit për të përdorur gjuhën dhe të drejtën për një gjykim të drejtë, të drejta këto të garantuara me dispozitat ligjore në fuqi.

## REKOMANDIMET

Avokati i Popullit rekomandon Ministrinë e Punëve të Brendshme që :

- *Të sigurojë që gjatë veprimtarisë administrative DSHAM-KASH të marr në konsideratë dhe t`iu jap peshën që u takon të gjithë faktorëve që lidhen me një akt të caktuar administrativ. DSHAM duhet të vendosë një balancim të drejtë mes interesave publike dhe interesave private në mënyrë që të evitohen ndërhyrjet e panevojshme në të drejtat dhe interesat e personave fizikë dhe juridikë. Përfundimi i rastit në Gjykatë nuk përbën mjet efektiv juridik duke pasur parasyshë zgjatjen e proceseve gjyqësore përtej afateve të arsyeshme, e që paraqet cenim të të drejtave të përcaktuara me nenet 31 dhe 32 të Kushtetutës.*
- *Të sigurojë që në të gjitha rastet kur vendoset për shtetësi DSHAM-KASH gjatë procedurës vendimmarrëse të respektojë Ligjin për Përdorimin e Gjuhëve.*

Në përputhje me nenin 132, paragrafi 3 të Kushtetutës së Republikës së Kosovës dhe nenin 25 të Ligjit për Avokatin e Popullit Nr.05/L-019, Ju lutem të na informoni lidhur me veprimet që do t`i ndërmarrë MBP e Kosovës lidhur me këtë çështje, si përgjigje në rekomandimet e dhëna më sipër. Gjithashtu, Ju lutem që përgjigjet lidhur me këtë çështje t`i dërgoni brenda afatit të arsyeshëm kohor, por jo më vonë se më 25 dhjetor 2015.

Me nderime,

  
Hilmi Jashari

Avokat i Popullit